

(המשך מעמוד 9)

יערי, מצידה, כך אחת הגירסות, הרגישה מאויימת והחליטה לנקוט צעד כדי לחזק את אמונתם של השוטרים בגירסת התאונה. היא שכרה מכונת-כתיבה ושלחה מיכתב אנונימי ובו היא מעירה כאילו ראתה אשה, הרומה לתיאורה של הנרצחת מלבסקי, העולה למונית ערבית מעזה, וזמן קצר אחרי ששולחת המיכתב האנונימי ירדה ממנה, ושמה לב לעובדה שהנהג שיחק בזמן הנהיגה באבריהמין שלו. באותו שלב הוקם במישרה צוותי חקירה-מיוחד בראשותו של פקד מיי של חדר, קצין מישטרה מעולה הירוע בסכלנותו הרבה ובכושרו ללקט פרט לפרט, עד שהוא מצליח ליצור תמונת פשע מושלמת. הוא לא מיהר, והתחיל לעקוב בזירות אחרי חווה יערי.

חדר וצוות החקירה המיוחד פתחו בהפעלת אמצעים מודיעיניים שונים, כדי לעלות על עיקבות הרצח. אט אט, במשך זמן האיסוף הארוך, התגלו פרטים שונים שלא היו ידועים קודם. אחד הפרטים החשובים היה הקשר הכספי בין הנרצחת לבין חווה יערי. החוקרים גילו כי בכמה מיקרים — חלקם, לפי אחת הגירסות, וזמן רב אחרי רצח מלבסקי — הוצאו כספים מחשבונה הפרטי. (לפי גרסה אחרת הוצאו חלק מהכספים עוד לפני הרצח, ושימשו אולי המניע-לרצח). הכספים

נמשכו מהחשבון עליידי יפוייכות שאותם זיפה, לפי החשד, חווה יערי. הסכום שהוצא מחשבונה של מלבסקי הגיע ל-51 אלף דולר.

בעזרת ציטוטים ומעקבים שונים החליט צוות החקירה להתמקד באשתו של כתב הטלוויזיה המפורסם. יערי לא

אהוד וחווה יערי אין חובה!

הטובה מחייבים אדם לרווח למישטרה על פשע שחובא ליריעתו, אבל החוק הפלילי אינו מחייב זאת. **● "מתי חייבים למנוע פשע?"** הסעיף היחיד בחוקהעונשין 1977, המחייב אדם למנוע פשע, הוא סעיף 262. וגם סעיף זה מוגבל בסייגים רבים. הסעיף מחייב אדם, היודע על פשע

בניזוג לא יוכל לדחות את בקשתו של קרובו לעזרה, ולכן מתיר החוק לכך מישטחה קרוב לעזור, ואינו מוצא אותו כרעונשין בשל כך. מובן שאם אינך קרוב-מישטחה, ואתה בכל זאת עוזר לעבריין להימלט מעונשו, גם אם הוא חברך הטוב ביותר, לא תוכל להיעזר בפטור זה של החוק, ותהיה צפוי למאסר. יתכן שהסדר הציבורי והאזרחות

רגישותה לנושא מלה מלבסקי המנוחה. הם שלחו אליה שוטרת סמויה, שניסתה להפעיל עליה לחצים וסחיטות. השוטרת, לפי הגירסה, טענה בפניה כי גילתה את זיוף יפוייכותה, ואימה עליה כי תגלה את הרבר. יערי, לפי אותה גרסה, הציעה לשוטרת דמי שתיקה, ובשיחות שונות ביניהן אף העלתה את המחיר.

כמו בסיפור-מתח בעל רבדים רבים, הפעילה השוטרת הסמויה לחץ גם בכיוון אחר. היא היתה מתקשרת לביתם של הווג יערי, מציגה את עצמה כ"נאוה", ומבקשת מחווה יערי שתניח סוף-סוף לאהוד. כך יצרה אצל אשתו של כתב-הטלוויזיה את הרושם כאילו הוא מנהל רומן סוער מאחורי גבה. יערי, שקינתה לבעלה היתה מן המפורסמות, לא המתינה בשקט, היא נקטה צעד: לפני שבועות אחרים הגישה לבית-המישפט המחוזי בירושלם ליה תביעה למונות מבעלה, ואף הוציא את נגרו צרעיקוביציאה מן הארץ. כך נפתחו באופן רישמי הליכי-הגירושין בין בנייהוג.

החקירה התקדמה כמו בספר-מתח, המתקדם לקראת הסיום המפתיע. בשרי אה נעצרה חווה יערי בצורה דרמטית, כשהיתה בדרכה מתל-אביב לירושלים. למחרת הובאה לבית-המישפט ב"תל-אביב, שם ביקש החוקר להאריך את מעצרה ב-15 יום. זה היה היום השישי בהחריים, מיסדרונות בית-

העומד להתבצע, לנקוט אמצעים סבירים כדי למנוע את הפשע.

האלמנט הראשון המתחייב מנוסח הסעיף הוא "ידיעה" על הפשע. אם אדם רק חושד, או משער כי מיששו מתכנן פשע, אך אינו יודע עלייך כבירור, נראה שאין הסעיף חל עליו.

החובה למנוע עבירה אינה חלה על כל העבירות, אלא על עבירות-פשע בלבד. פשע מוגדר בחוק הפלילי כע"ב בירה שעונשה משלוש שנים ומעלה. כלומר שנותר עדיין מיגזון גדול של עבירות, ובניהן השכיחות ביותר, ש"אינן נכללות בגדר פשע, ואין חובה למנוע אותן.

מאחר שהסעיף מדבר אך ורק במניעת עבירות או מניעת השלמתן, מובן כי אין חובה לעשות מאומה לגבי עבירה שכבר הושלמה. מכך נובע שאין בעצם אף חובה דיווח למישטרה על עבירה כזו. לדוגמה, אדם הרואה רצח המתבצע לנגד עיניו, חייב לעשות מה שאדם סביר היה עושה, על פי נסיבות

העניין: להפריד בין הניצים, להזעיק עזרה, לטלפן למישטרה, או כל דבר אחר שיוכל למנוע את השלמת הע"ב. אולם אם ראה האדם כי העבירה כבר הושלמה, והקורבן שוכב מת על הארץ, לא מוטלת עליו עור כל חובה לעשות מאומה.

אומנם, על פי החוק הוא רשאי לעצור את החשוד ברצח במו ידיו, אבל זו אינה חובה, אלא רשות בלבד. ואם אינו רוצה להסתכן ולרדוף אחרי הח"שור, אינו חייב לעשות זאת, והוא יכול ללכת בשקט לביתו.

אפשר לסכם כי גם אהוד יערי וגם "האשה בארום", אם אומנם התוודתה לפנייהם חווה יערי על הריגת התיירת מלה מלבסקי, לא היו חייבים לעשות מאומה, רק כאשר נחקרו, והוזמנו למישטרה, היה עליהם, כמוזן, לומר את האמת.

כאשר לאהוד יערי, יתכן והיה יכול להיעזר או בחוק ההופך אותו בלתי-כשיר להעיד נגד אשתו, ולשתוק.

אני חייב להלשין?

מדור הבהרת זכויותי המישפטיות של האזרח. אין המדור מתיימר לתת ייעוץ מישפטי ספציפי. בכל מיקרה יתבנו הברלים בגלל שוני בעובדות.

הדרך

1 סעיף 262 לחוקהעונשין הוא הסעיף היחיד בחוק הכללי המחייב אדם לפעול כדי למנוע פשע. הסעיף אומר כי אדם, היודע כי פלוני זומם פשע, חייב לנקוט אמצעים סבירים כדי למנוע את ביצוע הפשע או השלמתו. העונש המוטל על-פי סעיף זה הוא עד שנתיים מאסר.

2 יסודות הסעיף הם: (א) יש צורך בידע על הפשע העומד להתבצע. חשד או השערה בלבד אינם מחייבים פעולה על פי הסעיף. (ב) הסעיף מדבר אך ורק על מניעת פשע. פשע מוגדר בחוק הפלילי כעבירה שעונשה שלוש שנות מאסר או יותר. כל עבירה פחותה מזו איננה נכנסת לגדר הסעיף.

3 (ג) החובה המוטלת על-פי סעיף זה היא אך ורק כלפי פשע עתידי. שטרם הושלם. אין כל סעיף אחר בחוקהעונשין, המדבר על חובת-הודעה על פשע שכבר התבצע, לכן, אדם היודע על פשע שכבר הושלם אינו מחוייב לעשות מאומה על-פי החוק.

4 (ד) הסעיף מחייב לנקוט באמצעים סבירים כדי למנוע את הפשע. אמצעים סבירים הם האמצעים שהיה נוקט אדם סביר במיקרה דומה, והם ייקבעו על-ידי בית-המישפט בכל מיקרה ומיקרה.

5 יש הוראות ספציפיות בחוקים מסויימים, כמו חוקי-התעבורה, המחייבים הודיע למישטרה על תאונות-דרכים או מגיעות ברכב שכבר קרו. אבל בחוק הכללי אין כל הוראה מיוחדת. מלבד זו שבסעיף 262, דלעיל.

6 לפי ס' 260(א) אין בנייהוג, הורים או ילדים, אחראים בפלילים אם עזרו לבן-מישפחתם להימלט מעונשו. לאחר שביצע עבירה.

אני לא רוצה להלשין!

מעצרה של חווה יערי עורר שאלות רבות בליבם של ישראלים טובים. האם עשתה זאת? שאלו את עצמם, ולא יכלו להאמין, כאשר התגלה כי יש עדה, המכונה "האשה בארום", שבפניה התוודתה כביכול חווה יערי על מעשה הרצח, שאלה נוספת. מה היתה האשה בארום צריכה לעשות במידע שקיבלה? השאלה המתבקשת היתה: האם היה עליה לפנות למישטרה?

כאשר נרמז כי גם אהוד יערי עצמו ידע על מעשיה של אשתו, נשאלו אותן השאלות גם לגביו, ואולי שאל עצמו כל אדם, מה הייתי אני עושה במצב כזה? ומה היה עליי לעשות? על שאלות אלה צריך כל אדם לענות כעצמו, אבל לכמה מהשאלות הללו יש תשובות מלאות בחוקהעונשין.

● שאלות אחרות

1. **לסניך ברצח?** אם האדם שהתוודה לפניך ברצח אינו מבקש ממך עזרה כלשהי, אינו מבקש ממך שסתיר את הגופה או את כלי-הרצח ואינו מבקש שתמצא לו מיסתור עד יינבזר זעם, אין עלייך כעצם לעשות כלום.

2. **אסור לה, כמוזן, לעזור לו להסתיר את הגופה או את כלי-הרצח, או ראיות אחרות בדבר הרצח, מכיוון שאז אתה הופך שותף-לאחר-מעשה.** אבל אין עלייך כל חובה לרווח למישטרה.

3. **אם אינך בר-מישטחה של העבריין, אסור לך לעזור לו להימלט מעונשו, מכיוון שאז אתה נחשב כמסייע-לאחר-מעשה, ואתה צפוי לעונש עד שלוש שנות מאסר, לפי סעיף 260 (א) לחוק העונשין.**

4. **אבל סעיף-חוק זה מכיל יוצא מן הכלל: אנשים אשר להם מותר לעזור לעבריין להימלט מעונשו.** החוק הפלילי מתחשב מאוד בתא המישפחתי והוא מוכן לעשות הקלות כדי לשמור עליו, כשם שבנייהוג אינו כשיר להעיד נגד בנייהוג במישפט פלילי (חוק בצי, העולם הזה 18.12.85). כך גם לא יחשב בנייהוג, הורה, בן או בת, כמסייע-לאחר-מעשה, אם עזר לקרובו להימלט מעונשו. החוק מכין כי אב או אי

חוקר חרד אמביציה מישטרית

המישפט היו כמעט ריקים. באולם של השופט חיים אילת התרחשה דרמה, כאשר באמצע הדיון קם אהוד יערי, בעלה של חווה, ממקומו בספסלי-הקדמ, וקרא לעבר השופט: "אני מסכים למעצרה של אשתי" השופט השתיק אותו, אך קיבל את הסכמתו למעצר אשתו, ונתן צו ל-15 יום.

באולם נכחו מיספר מועט של עיתונאים, שהיו המומים ונרעשים מזהותה של העצורה. יערי פנה אליהם והסביר כי הסכים למעצרה של אשתו כדי שלא יתקיים דיון בבית-המישפט שיספק כותרות שמנות ועסיסיות לעיתונאים של היום-הראשון.

עד אותו שלב נראה היה כי חווה ואהוד יערי נמצאים בחזית אחת, וכי הבעל מנסה למנוע אי-יציגיות מאש-תו הנאה והמטופחת. אך כעבור יומיים התברר כי החזית מתפרקת. אהוד יערי נחקר במישטרה, וגילה לצוות המיוחד כי ביום הרצח, ביום שבו היתה אשתו אמורה לפגוש במלה מלבסקי, היא נהגה במכונית הסובארו הלבנה שלו, ולא במכוניתה שלה, שאותה נתנה לבדיקה במישטרה מייד אחרי הרצח. יערי המשיך וסיפר לחוקרים, כי סמוך מאוד אחרי הרצח החליפה אשתו כאופן מיסתורי ובלתי-מוסר את כל ארבעת צמיגי מכוניתו.

עדות זו היתה חוליה נוספת בשר-שרת שהתהרקה סביב צווארה של יערי. ברוזמנית שכרו בני-מישפחה של יערי, אחותה ציפי קבלו ואמה, זוג עורכיידין מן הידועים בתל-אביב — הד"ר עגנה קפלן ודרור מקרין. אלה הגישו בקשה לעיון חוזר במעצרה של לקוחתם, ושם טענו כי הבעל מספק עדויות שקריות נגד אשתו, כדי להפלילה. הם הסבירו כי הרצח הוא סיכסוכי-גירושין בין בנייהוג, וכי העילה היא תביעת-המונות וצו-יעי-כוביציאה מהארץ שהשיגה חווה נגד אהוד.

ג'ינס ועניבה

היטעון לא התקבל, והשופט לא שיחרר את יערי ממעצרה. למחרת היום נעצרה עוד עדת-מפתח בפרשת הרצח האכזרי. שמה וזהותה נאסרו לפריסום, והיא כונתה על-ידי העיתונות בשם "האשה בארום". היא חברה (המשך בעמוד 35) העולם הזה 2525